

॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥

श्रीभगवानुवाच

भोभोःसब्रह्मकादेवाःसर्वान्श्रावयेवाक्यमुत्तमं ॥ ४९ ॥ विज्ञातं वो मया कार्यं तच्च लोकहितं मह
त् ॥ प्रवृत्तियुक्तं कर्तव्यं युष्मत्प्राणोपबृंहणं ॥ ५० ॥ सुतसंचतपो देवाममाराधनकाम्यया ॥ भोक्ष्यथास्य महासत्त्वास्तपसःफलमुत्तमं ॥ ५१ ॥ एष ब्रह्मलोक
गुरुर्महान् लोकपितामहः ॥ यूयंच विबुधश्रेष्ठा मां यजध्वंसमाहिताः ॥ ५२ ॥ सर्वभागां कल्पयध्वं यज्ञेषु मम नित्यशः ॥ तथा श्रेयोभिधास्यामि यथाधीकार
मीश्वराः ॥ ५३ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ श्रुत्वैतद्देवदेवस्य वाक्यं तृष्टत न रुहाः ॥ ततस्ते विबुधाः सर्वे ब्रह्माते च महर्षयः ॥ ५४ ॥ वेददृष्टेन विधिनैवैष्णवं क्रतुमाह
वर्णतं पुरुषं तमसः परं ॥ बृहंतं सर्वगं देवमीशानं वरदं प्रभुं ॥ ५५ ॥ देवा देवर्षयश्चैव स्वस्वं भागमकल्पयन् ॥ ते कर्तयुगधर्माणो भागाः परमसंस्कृताः ॥ ५६ ॥ प्रादुरादित्य
येन यः कल्पितो भागः स तथा मामुपागतः ॥ प्रीतो हं प्रदिशाम्यद्य फलमावृत्तिलक्षणं ॥ ५७ ॥ एतद्वै लक्षणं देवाम त्प्रसादसमुद्भवं ॥ स्वयं यज्ञैर्यजमानाः समाप्त
वरदक्षिणैः ॥ ५८ ॥ युगे युगे भविष्यध्वं प्रवृत्तिफलभागिनः ॥ यज्ञैर्ये चापि यक्ष्यंति सर्वलोकेषु वै सुराः ॥ ५९ ॥ कल्पयिष्यंति वो भागांस्ते नरा वेदकल्पितान् ॥ यो मे
लोके यथाधीकारनिर्मिताः ॥ याः क्रियाः प्रचरिष्यंति प्रवृत्तिफलसंस्कृताः ॥ ६० ॥ आभिराप्यायित बलालोकान्वै धारयिष्यथ ॥ ययं हि भाविता यज्ञैः सर्वयज्ञे
प्रमानवैः ॥ ६१ ॥ मां ततो भावयिष्यध्वमेषावो भावनामम ॥ इत्यर्थं निर्मितो वेदाय ज्ञाश्रौषधिभिः सह ॥ ६२ ॥ एभिः सम्यक् प्रयुक्तैर्हि प्रीयंते देवताः क्षितौ ॥
निर्माणमेतद्युष्माकं प्रवृत्तिगुणकल्पितं ॥ ६३ ॥ मया कृतं सुरश्रेष्ठायावत्कल्पक्षयादिह ॥ चिंतयध्वं लोकहितं यथाधीकारमीश्वराः ॥ ६४ ॥ मरीचिरंगिराश्चा
न्निःपुलस्त्यः पुलहः क्रतुः ॥ वसिष्ठ इति सप्तैते मानसानि निर्मितानि ॥ ६५ ॥ एते वेदविदो मुस्यावेदाचार्याश्च कल्पिताः ॥ प्रवृत्तिधर्मिणश्चैव प्राजापत्ये च कल्पि
ताः ॥ ७० ॥ अयं क्रियावतां पंथाव्यक्तीभूतः सनातनः ॥ अनिरुद्ध इति प्रोक्तो लोकसर्गकरः प्रभुः ॥ ७१ ॥